

Article Type	Research Article	Accepted / Makale Kabul	30.01.2019
Received / Makale Geliş	22.11.2018	Published / Yayınlanma	31.01.2019

SAĞLIK YÖNETİMİ ÖĞRENCİLERİNİN KARŞILIKLI MUTLULUK DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF INTERDEPENDENT HAPPINESS LEVELS OF HEALTH MANAGEMENT STUDENTS

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet YORULMAZ

Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Konya / TÜRKİYE,
ORCID: 0000-0001-6670-165X

ÖZET

Amaç: Bu çalışma, Sağlık Yönetimi Bölümü Öğrencilerinin karşılıklı mutluluk düzeylerinin ölçülmesi amacıyla yapılmıştır.
Yöntem: Nicel bir araştırma olan bu çalışmada amaçlı örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın evreni Selçuk Üniversitesi Sağlık Yönetimi bölümü öğrencilerinden oluşmaktadır (n=600). Araştırmada 2017 yılında Ekşi ve arkadaşları tarafından uyarlanan “Karşılıklı Mutluluk Düzeyi Belirleme Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek online olarak tüm sağlık yönetimi bölümü öğrencilerine gönderilmiş ve bir hafta içerisinde geri dönmeleri istenmiştir. Araştırmada 313 öğrenciden geri dönüş olmuştur. Geri dönüş oranı % 52,1 olarak gerçekleşmiştir. Analizlerde kullanılacak test tekniklerini belirlemek için normallik testi yapılmıştır. Tablodaki verilere göre Shapiro-Wilk testinin anlamlılık değeri $p < 0,05$ olduğundan dağılım, normal dağılım göstermediği için analizlerde parametrik olmayan test tekniklerinden faydalanılmıştır.
Bulgular: Araştırmanın bulguları, katılımcıların %82,4’ünü bayan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmada kullanılan ölçeğin tümü için Cronbach's alfa değeri ,835 olarak bulunmuştur. Karşılıklı Mutluluk ölçeğindeki ifadelerle katılım düzeylerine bakıldığında, katılım düzeyi en yüksek (%93 ile) olan ifade “Değer verdiğim kişilerin mutlu olmasını sağlarım.”; en yüksek kararsızlık ile katılım düzeyi en düşük (yaklaşık %28) olan ifade ise “Büyük bir endişem ya da kaygım yok.” ifadesidir.
Sonuç: Karşılıklı mutluluk ölçeği ifadeleri arasında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0,01$). İfadeler arasındaki en yüksek ilişki “Kendimin ve çevremdekilerin mutlu olduğuna inanıyorum.” ile “Etrafımdaki insanlar kadar mutlu olduğuma inanıyorum.” ifadeleri arasındadır ($p < 0,01$). Sonuç olarak, Ankete katılan öğrencilerin endişe ve kaygılarının olduğu görülmektedir. Bu ifadenin altında yatan birçok neden bulunabilir. Katılımcı öğrencilerin kesinlikle katılmadıkları ifadelerin en düşüğü “Çevremdekiler tarafından olumlu değerlendirildiğimi hissediyorum.” ifadesidir.
Anahtar Kelimeler: Mutluluk, Kaygı, Öğrenci.

ABSTRACT

Aim: Aim of this study was to measure the mutual happiness levels of health management department students.
Method: In this study, which is a quantitative investigation, a goal-oriented sampling method is used. The population of the study comprises Health Management students at Selçuk University (n = 600). ‘Scale of Mutual Happiness Level Determination’ developed by Ekşi and friends were used in the study. The scale was sent to all health management students online way and asked to return within a week. In the study, 313 students returned from the 82.4% of the participants were female students. Cronbach’s alpha value was 0.835 for the whole scale. When the level of participation in the statements of mutual happiness scale considered, the highest level of participation (93%) is the statement that “I provide happiness to the people I value”; the highest statement level of participation with the highest instability (approximately 28%) is that ‘I don’t have a big worry or concern.’
Conclusion: As statistical, there was a significant positive correlation between mutual happiness scale ($p < 0.01$). The highest relationship among statements is that ‘I believe in myself, and those around me are happy.’ and ‘I believe I’m as happy as the surrounding people.’ ($p < 0.01$). As a result, it appears that the students participating in the survey have concerns and anxieties. There are many reasons underlying this statement. The lowest of the statements that the participating students did not agree with definitely is the statement that ‘I feel positively tested by those around me.’
Keywords: Happiness, Anxiety, Student.

1. GİRİŞ

Mutluluk, Türk Dil Kurumu'nda (TDK) bütün özelemlere eksiksiz ve sürekli olarak ulaşılmaktan duyulan kıvanç durumu olarak tanımlanmaktadır. Mutluluk kelimesinin Arapça'daki karşılığı 'saadet' olarak tanımlanmıştır. Bu kelimenin İngilizce karşılığı içinise "Happiness" kavramı kullanılmaktadır (Gülcan ve Bal, 2014). Mutluluk, insanların hissetmiş olduğu olumlu duyguların negatif olan duygulardan daha çok olmasıdır. Hayattan daha fazla doyum alınmasıdır da denilebilir (Özdemir ve Koruklu, 2011). Başka bir tanıma göre ise; bireyin yaşam kalitesini genel olarak değerlendirmesi ile ulaşılan olumluluk derecesi anlamına gelen yaşamdan memnuniyet, sürdürülen yaşamdan alınan hazzın ne derecede gerçekleştiğini de göstermektedir (Veenhoven, 1996, Akt: Şeker, 2009). Mutluluk ayrıca, yaşam kalitesi ile de aynı anlamda kullanılmaktadır (Hawthorne, 2007,; Who, 1997, Akt: Özudođru, 2013). İnsan mutlu ve sağlıklı ise yaşam kalitesine sahip demektir. Kişiler için mutlu ve sağlıklı bir iş ortamı olmazsa kişiler tükenmişlik yaşamaya başlarlar. Dolayısıyla kişinin iş ve normal yaşamında ki hiçbir uğraşından etkili bir sonuç elde edilmesi mümkün olamaz (Uğur, 2005; Ayaz ve Beydağ, 2014). Bir organizasyonun en önemli kaynağı olan insanın verimli olabilmesi için mutlaka yaşam kalitesinin iyileştirilmesi şarttır.

Yaşam kalitesi evrensel bir hedef olmuştur. Bu durum, 1970 yılında Maslow'un ortaya koyduğu ihtiyaçlar hiyerarşisi ile açıklanabilir. Maslow insan ihtiyaçlarını önem derecesine göre beş başlıkta açıklamıştır: a. Fiziksel ihtiyaçlar (yiyecek, içecek, barınma, vs.) b Güvenlik ihtiyaçları (emniyet, korunma, sağlık, vs.) c. Sosyal ihtiyaçlar (aidiyet duygusu, sevgi, vs.) d. Saygı görme ihtiyacı (sayılma, sosyal statü, vs.) e. Kişisel fikirleri ortaya koyma ihtiyacı (kendini geliştirme, yaşamını zenginleştirme, bireysel hedeflerini gerçekleştirme) (Aydiner Boylu, ve Paçacıoğlu, 2016).

Mutluluğun tersi ise mutsuzluktur. Dolayısıyla mutsuzluk ve mutluluk konusunda aşırı doyumsuzluğa sebep olan bazı nedenler vardır;

- Kişinin kendine saygı duymaması, özgüven eksikliği,
- Başarılarla yetinmemesi, kendini yetersiz görmesi,
- Kendini çok fazla önemsemesi ve diğerlerini küçümsemesi
- Ailevi ve toplumsal ilişkilerde başarısız olması,
- Karamsar, çekingen, kararsız veya tutarsız davranışlar sergilemesi,
- Takdir edilmeme, nefret, kin, öfke, suçluluk ve utanç duygularını üst seviyede yaşaması (Kırık ve Sönmez, 2017).

Kişinin kendini tatmin edememesi onun mutsuz olmasına neden olur. Mutsuz olma halinden kurtulup mutluluğa ulaşabilmek için karşılaşılan sorunlardan kaçmak yerine bunları çözüme kavuşturmaya çalışmak, insanlarla iletişimi kuvvetlendirmek ve bilhassa elde olanlarla yetinmek gerekir.

Türkiye'de Sağlık Yönetimi Bölümü Lisans Programının amaçları, sağlık sektörünün ihtiyaçları doğrultusunda, sektörün temel ilke ve değerlerine bağlı, süreçlerine hâkim, yönetsel uygulamalar konusunda bilgili, hasta/müşteri ilişkileri ve etkin iletişim konularında yetişmiş insan kaynağı sağlamaktır. Dünyada ve eş zamanlı olarak Türkiye'de sağlık sektörünün hızlı gelişimi doğrultusunda nitelikli eleman ihtiyacı giderek artmaktadır. Söz konusu alana ilgi duyan, eğitim alarak mesleki anlamda uzmanlaşmak isteyenlere, talep ettikleri eğitim ihtiyacı sunularak istihdam olanağının sağlanması amaçlanmaktadır (anadolu.edu.tr). Bu bağlamda, sağlık yönetimi gibi çok farklı meslek grubunun bir arada entegre çalıştığı böyle bir sahada görev alacak öğrencilerin yaşamlarından lezzet almalarının önem arz ettiği düşünülmektedir.

Bu çalışmada gelecekte birer sağlık yöneticisi olacak sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin mutluluk düzeyi araştırılmıştır. Mutluluk düzeyi ile ilgili pek çok çalışma yapılmasına karşın bu örneklem üzerinde herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

2. YÖNTEM VE METOT

Araştırma, anket esasına dayalı bir alan araştırmasıdır. Bu çalışmanın araştırma grubunu Selçuk Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü Lisans Öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın evrenini 600 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada örneklem seçme yöntemine gidilmemiş olup evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılmıştır. Sağlık Yönetimi öğrencilerine online olarak anket formları gönderilmiş ve bir hafta içerisinde geri dönmeleri istenmiştir. Araştırmada toplam evren içerisinde 313 öğrenciden geri

dönüş gerçekleşmiştir. Böylece %50'nin üzerinde bir geri dönüş sağlanmıştır. Ölçek, Hitokoto ve Uchida tarafından 2015 yılında kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan anket formu Ekşi ve arkadaşları tarafından 2017 yılında Türkçe'ye uyarlanmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler SPSS 22.0 (Statistical Package for Social Sciences) programı ile analiz edilmiştir. Katılımcılara ve katılımcıların ifadelerine verdikleri cevaplara ait frekans dağılımları ile birlikte ölçekteki ifadelerin birbiriyle ilişkisini ortaya koymak için parametrik olmayan test tekniklerinden Spearman Korelasyon testi kullanıldı (Uysal ve Ateş, 2018).

3. Hipotezler

Araştırmada beş hipotez oluşturulmuştur.

Hipotez 1. Öğrencilerin cinsiyetine göre karşılıklı mutluluk puanları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

Hipotez 2. Öğrencilerin sınıf düzeyine göre karşılıklı mutluluk puanları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

Hipotez 3. Öğrencilerin aylık ortalama aylık gelirine göre karşılıklı mutluluk puanları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

Hipotez 4. Öğrencilerin baba eğitimine göre karşılıklı mutluluk puanları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

Hipotez 5. Öğrencilerin anne eğitimine göre karşılıklı mutluluk puanları bakımından anlamlı bir fark yoktur.

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen verilerin analizlerine yer verilmiştir. SPSS programı ile yapılan analiz sonuçları tablolar halinde sunulmuş olup açıklamaları her bir tablonun altında verilmiştir.

Tablo 1'de araştırmaya katılanların demografik özellikleri verilmiştir.

Tablo 1.Sosyo-Ekonomik Özellikler (n=313)

<i>Cinsiyetiniz</i>	n	%	<i>Babanızın Eğitim Durumu</i>	n	%
Erkek	55	17,6	İlköğretim	138	44,1
Bayan	258	82,4	Ortaöğretim	114	36,4
<i>Sınıf Düzeyiniz</i>	n	%	Ön Lisans	23	7,3
1. Sınıf	22	7,0	Lisans	38	12,1
2. Sınıf	76	24,3	<i>Annelerinizin Eğitim Durumu</i>	n	%
3. Sınıf	41	13,1	İlköğretim	219	70,0
4. Sınıf	174	55,6	Ortaöğretim	74	23,6
<i>Aile Aylık Ortalama Geliri</i>	Frekans	%	Ön Lisans	9	2,9
1600 TL'ye kadar	62	19,8	Lisans	10	3,2
1601-2500	97	31,0	Y.Lisans/Doktora	1	,3
2501-3500	74	23,6			
3501-4500	33	10,5			
4500 +	47	15,0			

Katılımcıların %82,4'ünü bayan öğrenciler oluşturmaktadır. Dördüncü sınıf öğrencilerin katılım düzeyi diğer sınıflara göre daha yüksektir. Ebeveyn eğitim durumuna bakıldığında ilköğretim mezunu annelerin oranı ilköğretim mezunu babaların oranından daha yüksek olduğu sonucu çıkmıştır. Lisans mezunu babaların oranı annelerin oranından çok daha yüksektir.

Tablo 2.Güvenirlilik Analizi

Cronbach's Alpha	İfade sayısı
,835	9

Tablo 2’de Karşılıklı Mutluluk Ölçeğine ait Cronbach’s alpha katsayıları gösterilmektedir. Buna göre ölçeğin tümü için Cronbach's alfa katsayısı ,835 olarak bulunmuştur. Bu değerler ölçeğin güvenilirlik düzeyinin yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 3. İfadelere Ait Ortalama, Standart Sapma ve Medyan Değerleri (N=313)

İfadeler	Ortalama	ss	Medyan
1. Kendimin ve çevremdekilerin mutlu olduğuna inanıyorum.	3,22	1,041	3,00
2. Çevremdekiler tarafından olumlu değerlendirildiğimi hissediyorum.	3,73	,774	4,00
3. Değer verdiğim kişilerin mutlu olmasını sağlarım.	4,33	,811	4,00
4. Oldukça ortalama olmasına rağmen istikrarlı bir yaşamım var.	3,59	,869	4,00
5. Büyük bir endişem ya da kaygım yok.	2,84	1,030	3,00
6. Başkalarına sorun çıkarmadan istediğimi yapabilirim.	3,77	,857	4,00
7. Etrafımdaki insanlar kadar mutlu olduğuma inanıyorum.	3,30	1,005	4,00
8. Çevremdeki insanlarla benzer yaşam standartlarına sahip olduğumu düşünüyorum.	3,36	,965	4,00
9. Genellikle işlerimin çevremdeki insanların işleri kadar yolunda gittiğine inanırım.	3,21	1,020	3,00

Tablo 3’de ifadelere ait ortalamalar, standart sapma ve medyan değerleri verilmiştir. İfadeler arasında “Değer verdiğim kişilerin mutlu olmasını sağlarım.” ifadesine katılım düzeyi diğer bütün ifadelerden yüksektir. Katılım düzeyi en düşük olan ifade ise “Büyük bir endişem ya da kaygım yok.” ifadesidir. “Kendimin ve çevremdekilerin mutlu olduğuna inanıyorum.”, “Büyük bir endişem ya da kaygım yok.” ve “Genellikle işlerimin çevremdeki insanların işleri kadar yolunda gittiğine inanırım.” ifadelerinin ortanca değerleri ‘3’ olarak kararsız düzeydedir. Diğer ifadelerin ortanca değeri (4) olarak katılıyorum düzeyindedir. Standart sapması en düşük olan ifade ise “Değer verdiğim kişilerin mutlu olmasını sağlarım.” ifadesidir.

Tablo 4. İfadelere Katılım Düzeyleri

İfadeler	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum	
	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%	Frekans	%
İfade-1	20	6,4	58	18,5	92	29,4	119	38,0	24	7,7
İfade-2	2	,6	25	8,0	59	18,8	195	62,3	32	10,2
İfade-3	6	1,9	8	2,6	8	2,6	145	46,3	146	46,6
İfade-4	3	1,0	38	12,1	76	24,3	163	52,1	33	10,5
İfade-5	29	9,3	94	30,0	103	32,9	73	23,3	14	4,5
İfade-6	5	1,6	27	8,6	47	15,0	189	60,4	45	14,4
İfade-7	17	5,4	53	16,9	84	26,8	138	44,1	21	6,7
İfade-8	16	5,1	43	13,7	83	26,5	153	48,9	18	5,8
İfade-9	20	6,4	58	18,5	88	28,1	129	41,2	18	5,8

Tablo 4’te Karşılıklı Mutluluk ölçeğindeki ifadelerle katılım düzeylerine bakıldığında katılım düzeyi en yüksek (%93 ile) olan ifade “Değer verdiğim kişilerin mutlu olmasını sağlarım.”; en yüksek kararsızlık ile katılım düzeyi en düşük (yaklaşık %28) olan ifade ise “Büyük bir endişem ya da kaygım yok.” ifadesidir. Ankete katılan öğrencilerin endişe ve kaygılarının olduğu görülmektedir. Bu ifadenin altında yatan birçok neden bulunabilir. Katılımcı öğrencilerin kesinlikle katılmadıkları ifadelerin en düşüğü “Çevremdekiler tarafından olumlu değerlendirildiğimi hissediyorum.” ifadesidir.

Tablo 5. Normallik Testi

Toplam Karşılıklı Mutluluk	Shapiro-Wilk		
	İstatistik	n	p
	,973	313	,000

Tablo 5’te analizlerde kullanılacak test tekniklerini belirlemek için normallik testi yapıldı. Tablodaki verilere göre Shapiro-Wilk testinin anlamlılık değeri $p < 0,05$ olduğundan dağılım, normal dağılım göstermediği için analizlerde parametrik olmayan test tekniklerinden faydalanıldı.

Tablo 6. Cinsiyete göre karşılaştırma (N=313)

Toplam Karşılıklı Mutluluk	Cinsiyetiniz	N	Sıra Ortalama	Z	p
	Erkek	55	126,36	-2,771	,006**
	Bayan	258	163,53		

Tablo 6’da cinsiyete göre yapılan Mann-Whitney U testine göre karşılaştırmada erkek ve bayan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0,01$). Bayanların karşılıklı mutluluk ifadelerine katılım düzeyleri erkeklerden daha yüksektir.

Tablo 7. Sınıf Düzeyine Göre Karşılaştırma (N=313)

Toplam Karşılıklı Mutluluk	Sınıf	N	Sıra Ortalama	p
	1. Sınıf	22	185,30	,203
	2. Sınıf	76	168,30	
	3. Sınıf	41	151,18	
	4. Sınıf	174	149,86	

Tablo 7’de öğrencilerin sınıfına göre yapılan Kruskal-Wallis H testine göre karşılaştırmada sınıflar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 8. Aylık Ortalama Gelire Göre Karşılaştırma (N=313)

Toplam Karşılıklı Mutluluk	Aylık Ortalama Gelir	N	Sıra Ortalama	p
	1600 TL’ye kadar	66	157,35	,789
	1601-2500	98	151,66	
	2501-3500	69	159,86	
	3501-4500	33	147,85	
	4500 +	47	169,88	

Tablo 8’de öğrencilerin ailelerinin aylık ortalama gelir durumuna göre yapılan Kruskal-Wallis H testine göre karşılaştırmada gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 9. Baba Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırma (n=313)

Toplam Karşılıklı Mutluluk	Babanızın Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalama	p
	İlköğretim	138	157,21	,586
	Ortaöğretim	114	163,59	
	Ön Lisans	23	148,96	
	Lisans	38	141,32	

Tablo 9’da baba eğitim durumuna göre yapılan Kruskal-Wallis H testine göre karşılaştırmada istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Tablo 10. Anne Eğitim Durumuna Göre Karşılaştırma (N=313)

Toplam Karşılıklı Mutluluk	Annenizin Eğitim Durumu	N	Sıra Ortalama	p
	İlköğretim	219	155,13	,843
	Ortaöğretim	74	157,55	
	Ön Lisans	9	167,83	
	Lisans	10	186,85	
	Y.Lisans/Doktora	1	130,00	

Tablo 10’da anne eğitim durumuna göre yapılan Kruskal-Wallis H testine göre karşılaştırmada istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p > 0,05$).

Korelasyon analizinde boyutlar arasındaki ilişkinin analizleri Tablo 11’de verilmiştir;

Tablo 11. Korelasyon Analizi

Spearman Korelasyon Analizi		1	2	3	4	5	6	7	8	9	
r=korelasyon katsayısı; p=önemlilik değeri											
Karşılıklı Mutluluk Ölçeği	Kendimin ve çevremdekilerin mutlu olduğuna inanıyorum.	r	1,000	,528**	,225**	,411**	,304**	,217**	,596**	,431**	,505**
		p	.	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	Çevremdekiler tarafından olumlu değerlendirildiğimi hissediyorum.	r		1,000	,341**	,374**	,202**	,359**	,419**	,246**	,360**
		p		.	,000	,000	,000	,000	,000	,000	,000
	Değer verdiğim kişilerin mutlu olmasını sağlarım.	r			1,000	,305**	,048	,244**	,163**	,172**	,161**
		p			.	,000	,401	,000	,004	,002	,004
	Oldukça ortalama olmasına rağmen istikrarlı bir yaşamım var.	r				1,000	,351**	,253**	,429**	,290**	,452**
		p				.	,000	,000	,000	,000	,000
	Büyük bir endişem ya da kaygım yok.	r					1,000	,241**	,362**	,299**	,340**
		p					.	,000	,000	,000	,000
	Başkalarına sorun çıkarmadan istediğimi yapabilirim.	r						1,000	,273**	,189**	,243**
		p						.	,000	,001	,000
	Etrafımdaki insanlar kadar mutlu olduğuma inanıyorum.	r							1,000	,509**	,638**
		p							.	,000	,000
	Çevremdeki insanlarla benzer yaşam standartlarına sahip olduğumu düşünüyorum.	r								1,000	,520**
		p								.	,000
	Genellikle işlerimin çevremdeki insanların işleri kadar yolunda gittiğine inanırım.	r									1,000
		p									.

** p<0.01 (çift tırnaklı) (İstatistiksel Anlamlılık Değeri)

Tablo 11’de Spearman korelasyon analizinde boyutlar arasındaki ilişkinin kuvveti verilmiştir. Buna göre;

0-20 arası çok düşük; 21-40 arası düşük; 41-60 arası orta; 61-80 arası yüksek ve 81-100 arası çok yüksektir.

İfadeler arasındaki korelasyona bakıldığında tüm ifadeler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. İlişkinin en yüksek olduğu ifadeler “Etrafımdaki insanlar kadar mutlu olduğuma inanıyorum.” ile “Genellikle işlerimin çevremdeki insanların işleri kadar yolunda gittiğine inanırım.” ifadeleridir. İlişkinin en düşük olduğu ifadeler ise “Değer verdiğim kişilerin mutlu olmasını sağlarım.” ile “Genellikle işlerimin çevremdeki insanların işleri kadar yolunda gittiğine inanırım.” ifadeleridir.

4.1. Hipotezlerin Kabul Edilme Durumları

Araştırmanın başlangıcında kurulan hipotezlerden yalnızca biri kabul edildi. Diğer hipotezler reddedildi.

Hipotez 1. “Öğrencilerin cinsiyetine göre karşılıklı mutluluk puanları bakımından anlamlı bir fark yoktur.” Tablo 6’ya göre kabul edildi.

Hipotez 2. Öğrencilerin sınıf düzeyine göre karşılıklı mutluluk puanları bakımından anlamlı bir fark yoktur. Tablo 7’ye göre reddedildi.

Hipotez 3. Öğrencilerin aylık ortalama aylık gelirine göre karşılıklı mutluluk puanları bakımından anlamlı bir fark yoktur. Tablo 8’e göre reddedildi.

Hipotez 4. Öğrencilerin baba eğitimine göre karşılıklı mutluluk puanları bakımından anlamlı bir fark yoktur. Tablo 9’a göre reddedildi.

Hipotez 5. Öğrencilerin anne eğitimine göre karşılıklı mutluluk puanları bakımından anlamlı bir fark yoktur. Tablo 10’a göre reddedildi.

5. SONUÇ

Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre katılımcıların büyük çoğunluğunu (%82,4) bayan öğrenciler oluşturmaktadır. Son (dördüncü) sınıf öğrencilerin katılım düzeyi diğer sınıflara göre daha yüksektir. Ebeveyn eğitim durumuna bakıldığında ilköğretim mezunu annelerin oranı ilköğretim mezunu babaların oranından daha yüksek olduğu sonucu çıkmıştır. Lisans mezunu babaların oranı annelerin oranından çok daha yüksektir.

Araştırma sonuçlarına göre karşılıklı mutluluk ölçeği ifadeleri arasında pozitif yönlü istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0,01$). İfadeler arasındaki en yüksek ilişki “Kendimin ve çevremdekilerin mutlu olduğuna inanıyorum.” ile “Etrafımdaki insanlar kadar mutlu olduğuma inanıyorum.” ifadeleri arasındadır ($p < 0,01$). Ayrıca öğrencilerde cinsiyete göre yapılan karşılaştırmada erkek ve bayan öğrenciler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p < 0,01$). Sağlık yönetimi öğrencilerinin eğitim durumuna göre yapılan karşılaştırmada istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır ($p > 0,05$). Son olarak araştırmaya katılan sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinde, endişe ve kaygının olduğu görülmektedir. Bu ifadenin altında yatan birçok neden bulunabilir. Bunlardan en önemlisi sağlık yönetimi bölümlerinin Türkiye’de hak ettiği değeri görmemesi ve çok fazla önem verilmemesidir. Bunun sonucu olarak da öğrencilerin mezun olduktan sonra iş bulabilme kaygılarının olduğu söylenebilir.

Ölçekteki ifadeler arasında “Değer verdiğim kişilerin mutlu olmasını sağlarım.” ifadesine katılım düzeyi diğer bütün ifadelerden daha yüksektir. Katılım düzeyi en düşük olan ifade ise “Büyük bir endişem ya da kaygım yok.” ifadesidir. “Kendimin ve çevremdekilerin mutlu olduğuna inanıyorum.”, “Büyük bir endişem ya da kaygım yok.” ve “Genellikle işlerimin çevremdeki insanların işleri kadar yolunda gittiğine inanırım.” ifadelerine katılım kararsız düzeydedir. Diğer ifadelere katılım, katılıyorum düzeyindedir. Standart sapması en düşük olan ifade ise “Değer verdiğim kişilerin mutlu olmasını sağlarım.” ifadesidir.

Karşılıklı Mutluluk ölçeğindeki ifadelerle katılım düzeylerine bakıldığında katılım düzeyi en yüksek (%93 ile) olan ifade “Değer verdiğim kişilerin mutlu olmasını sağlarım.”; en yüksek kararsızlık ile katılım düzeyi en düşük (yaklaşık %28) olan ifade ise “Büyük bir endişem ya da kaygım yok.” ifadesidir. Ankete katılan öğrencilerin endişe ve kaygılarının olduğu görülmektedir. Bu ifadenin altında yatan birçok neden bulunabilir. Eğitim gördükleri mesleki alanın istihdamında var olan belirsizlikler, öğrencileri bu duruma sevkeden nedenler arasında olabilir. Katılımcı öğrencilerin kesinlikle katılmadıkları ifadelerin en düşüğü ise “Çevremdekiler tarafından olumlu değerlendirildiğimi hissediyorum.” ifadesidir.

Mutluluk eşittir yaşam kalitesi, diyecek olursak, Aydınlar-Boylu ve Paçacıoğlu’nun 2016 yılındaki yapmış olduğu araştırma sonucuna göre; toplumların ulaşmayı amaçladığı en önemli evrensel hedeflerden birisi yaşam kalitesidir. Kalite yaşamın tüm alanlarını kapsamaktadır. Dolayısıyla kalitenin yaşamın her alanından etkilendiği sonucuna ulaşılmıştır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde yaşam kalitesi göstergelerinin tam olarak iyi durumda olmadığı söylenebilir. Kesin bir sonuç olmasa da yapılan literatür araştırmaları neticesinde genel bir kanı olarak mutluluk üzerinde ekonomik şartların etkili olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Ayaz, S. , Beydağ, KD. (2014). Hemşirelerin İş Yaşamı Kalitesini Etkileyen Etmenler: Balıkesir Örneği. *Hemşirelik ve Sağlık Yönetimi Dergisi*, 2(1), e-ISSN:2149-018X.
- Aydınlar-Boylu, A, Paçacıoğlu, B. (2016). Yaşam Kalitesi ve Göstergeleri. *Journal of Academic Researches and Studies*, 8(15)
- Ekşi, H., Demirci, İ., & Ses, F. (2017). Psychometric Features of the Interdependent Happiness Scale (IHS). *XIV. European Conference on Social and Behavioral Sciences*, Odessa, Ukraine.
- Hawthorne, G. (2007). Measuring the value of health-related quality of life. *Quality of life Impairment in Schizophrenia, Mood and anxiety disorders*, 99- 132.
- Kırık, A.M, Sönmez, M. (2017). İletişim Ve Mutluluk İlişkisinin İncelenmesi. *İnif E-Dergi*, Mayıs 2017, 2 (1).
- Şeker, M. (2009). Mutluluk Ekonomisi. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Konferansları Dergisi*, 39: 115-134.
- Veenhoven, R. (1997). Advances in Understanding Happiness. Published in French in *Revue: Québécoise De Psychologie*, 18: 29-74.

Özdemir, Yalçın ve Koruklu, N. (2011). Üniversite öğrencilerinde değerler ve mutluluk arasındaki ilişkinin incelenmesi. *YYÜ, Eğitim Fakültesi Dergisi*. 8(1): 190-210.

Özüdoğru, E. (2013). Üniversite Personelinin Fiziksel Aktivite Düzeyi İle Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretimi Programı.

Uğur, E. (2005). Hemşirelerin İş Yaşamının Kalitesi ve Etkileyen Faktörlere İlişkin Görüşleri. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Uysal, B. , Ateş, M. (2018). A Study on the Relationship between Organizational Justice and Impartiality in Private Hospitals. *Hacettepe Journal of Health Administration*, 21(4): 767-787.

WHO: World Health Organization (1997). WHOQOL Measuring Quality of Life, Programme on Mental Health- Division of Mental Health And Prevention of Substance Abuse.

www.anadolu.edu.tr. Anadolu Üniversitesi.